

การเรียนรู้เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยใช้การจัดประสบการณ์
ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล
ในเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่ม

THE LEARNING ON POINT OR TELL A PART OF THE BODY BY USING
WALDORF EDUCATION-BASED APPLY WITH UNIVERSAL DESIGN FOR
LEARNING IN EARLY CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS

ปริวัตร ส่างญานาง*

ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดกำแพงเพชร

Pariwat Sangyanang*

Kamphaeng Phet Special Education Center

*Corresponding Author E-mail : pariwat.san2@gmail.com

(วันที่รับบทความ : เมษายน 26, 2567 ; วันที่แก้ไขบทความ : มิถุนายน 15, 2567 ; วันที่ตอบรับบทความ : มิถุนายน 18, 2567)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์วิจัยเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระยะแรกเริ่ม เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ออกแบบการวิจัยตามกระบวนการ PAOR ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน (Planning) 2) การปฏิบัติ (Action) 3) การสังเกต (Observation) และ 4) สะท้อนผล (Reflection) กลุ่มเป้าหมาย คือ เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระยะแรกเริ่ม ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด จำนวน 5 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จำนวน 1 คน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 คน และเด็กออทิสติก จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ (1) แผนการจัดประสบการณ์เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จำนวน 3 แผน (2) แบบทดสอบการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระยะแรกเริ่ม มีพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง การชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ระหว่างการได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล แผนที่ 1 และ 2 นักเรียนทั้ง 5 คน มีพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.0-4.4 ส่วนแผนที่ 3 มีพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีเยี่ยม 4 คน และดีมาก 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.4-4.2

2. เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระยะแรกเริ่ม มีพัฒนาการเรียนรู้ เรื่อง การชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย หลังการได้รับการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล ทั้ง 3 แผน เด็กทั้ง 5 คน สามารถชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ทุกคน อยู่ในระดับร้อยละ 100

คำสำคัญ : เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ, การศึกษาวอลดอร์ฟ, การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล

Abstract

The aim of this research is to evaluate the application of Waldorf Education Based on Universal Design to develop and identify factors for children with special needs at an early stage. The Participatory Action-Oriented Research classroom action research (PAOR) methodology was integrated as the research method, involving planning, action, observation, and reflection. The target group comprised children with special needs studying at the Special Education Center. Participants were purposively selected, including one hearing-impaired child, three children with intellectual disabilities, and one child with autism. Research instruments included experiential learning plans focusing on

pointing to or naming parts of the body, and tests for the same. Data analysis was conducted using mean, standard deviation, frequency, percentage, and content analysis.

The results indicated that :

1. children with special needs in early stage showed development in learning and identification skills, allowing them to identify parts of the body during the Waldorf Education-Based Apply with Universal Design for Learning. Specifically, the results showed that in plans 1 and 2, five students reached an excellent level. The average scores ranged from 4.0 to 4.4, and plan 3 four students reached an excellent level, and one student achieved a good level. The average scores ranged from 3.4 to 4.2.

2. children with special needs in early stage developed learning and identification skills to the extent that they could identify parts of the body after participating in the Waldorf Education-Based Apply with Universal Design for Learning across all three plans. All five children were able to identify each part of the body by 100 percent.

Keywords : Children with Special Needs, Waldorf Education, Universal Design for Learning

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ต้องจัดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งมาตรา 8 ได้กำหนดว่า สถานศึกษาต้องจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551, 2551) ซึ่งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนด ประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา มีทั้งหมด 9 ประเภท ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือ การเคลื่อนไหว หรือสุขภาพ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ บุคคลออทิสติก และบุคคลพิการซ้อน (ประกาศ กระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552, 2552)

เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในการจัดการเรียนการสอนผู้วิจัยได้รับผิดชอบห้องเรียนเตรียมความพร้อม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระยะแรกเริ่ม โดยมีผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา และเด็กออทิสติก ซึ่งเด็กแต่ละประเภทมีลีลาการเรียนรู้ และวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนี้ 1) เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีพัฒนาการทางภาษาจะล่าช้า เนื่องจากเด็กไม่ได้ยินเสียง ส่งผลให้ไม่สามารถพูดได้ จึงมีผลต่อการเขียนและการอ่านของเด็กหูหนวก เด็กหูหนวกจึงต้องใช้วิธีอื่นทดแทน เช่น ภาษามือ การอ่านปาก ฝึกการสะกดด้วยนิ้วมือ (ปริญญา สิริอิตตะกุล และวิภาสสิริ บุญชูช่วย, 2562 : 119) การสูญเสียการได้ยินนั้นจะส่งผลต่อพัฒนาการด้านภาษาและการสื่อสารของเด็ก (วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี, 2563 : 24) อย่างไรก็ตามกรณีที่สูญเสียการได้ยินมากหรือมีอุปสรรคอย่างอื่นที่ทำให้เด็กไม่มีความก้าวหน้าในการฟัง และการพูด เด็กอาจจะต้องเรียนภาษามือ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2561 : 19) 2) เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา เป็นเด็กที่มีปัญหาด้านการเรียนในบางรายมีสาเหตุมาจากปัญหาพฤติกรรม เช่น ชน สมาธิสั้น ก้าวร้าว รุนแรง หรือพฤติกรรมกระตุ้นตัวเอง นอกจากนี้ลักษณะพฤติกรรมส่งผลกระทบต่อ การเรียนและสังคม (จริยา ทะรักษา, 2558 : 24) มีความสนใจในการเรียนและการทำงานน้อย ซึ่งปัญหาด้านพฤติกรรมดังกล่าวควรรีบแก้ไข โดยด่วน เพราะจะส่งผลทำให้เด็กมีปัญหาในการเข้าสังคมต่อไปในอนาคต (กรองทอง จุลรัชณีกร, 2556 : 15) 3) เด็กออทิสติก เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางทักษะทางสังคม และการสื่อความหมายได้ไม่เหมาะสมตามวัย มีลักษณะพฤติกรรมในการทำกิจกรรม หรือมีความสนใจ เป็นแบบแผนซ้ำ ๆ จำกัดเฉพาะบางเรื่อง และไม่มี ความยืดหยุ่น ส่งผลให้เกิดข้อจำกัดในการดำรงชีวิต และมีความสนใจอยู่ในช่วงเวลาสั้น ๆ (ทวิศักดิ์ สิริรัตนเรขา, 2565 : ออนไลน์) ในการจัดการเรียนรู้ จัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาขึ้นมาทีละน้อย โดยจัดการเรียนรู้ไปตามขั้นตอน มีการเสริมแรงแก่เด็กทุกครั้ง ฝึกการ

สื่อสารด้วยท่าทาง เพื่อให้เด็กสามารถบอกความต้องการของตนเองและใช้ภาพเพื่อการให้ข้อมูลแก่เด็ก (จริลักษ์ณ์ รัตนพันธ์, 2559 : 4)

จากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พุทธศักราช 2562 พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญาของผู้เรียนในชั้นเรียนทุกคน ยังไม่สามารถปฏิบัติตามสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดได้ ในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาได้เหมาะสมตามศักยภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 รับรู้และเข้าใจ ความหมายของภาษาได้ ที่ยังไม่สามารถแสดงออกถึงการมีสภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่ 1) ฟังและสนใจดูหนังสือนิทาน ภาพ 2) แสดงท่าทางประกอบเพลง และ 3) ชิ้นส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 7 ส่วน โดยครูต้องจัด ประสบการณ์สำคัญซึ่งเป็นแนวทางในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ และได้รับการส่งเสริมพัฒนาการครอบคลุมทุกด้าน ตามตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ดังกล่าวที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการเรียนรู้ของผู้เรียนในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาได้ เหมาะสมตามศักยภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ พบว่า การจัดการเรียนการสอนในชั้น เรียนสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายทั้งประเภทความพิการ ลักษณะพฤติกรรม ลักษณะของการเรียนรู้ มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล เป็นปัจจัยนำไปสู่ความสำเร็จของการศึกษาแบบเรียนรวม ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2562 : 147) ได้ติดตามและประเมินผลการจัดการ เรียนรวมสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่า อุปสรรคและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนประการหนึ่ง ที่สำคัญ คือ ครูขาดเทคนิค วิธีการในการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอนรวมถึงวิธีการวัดและประเมินผลที่ไม่ หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ไม่ตรงความสามารถของแต่ละบุคคล และพัฒนาตนเองไม่ได้เต็ม ตามความสามารถ ซึ่งการเรียนรู้ที่เป็นสากล (UDL) เป็นกลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน เป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน วิธีการวัดและ ประเมินผลที่ส่งเสริมและยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียน รวมถึงผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเพื่อให้ ผู้เรียนกลุ่มดังกล่าวสามารถบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ได้ โดยผ่านการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อสภาพความต้องการจำเป็น พิเศษ และลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน สำนักราชบัณฑิตยสภา (2564 : 712), สำนักราชบัณฑิตยสภา (2558 : 520-523) และ Center for Applied Special Technology (2018 : Online) กล่าวถึง UDL ว่าเป็นวิธีการสอนที่พร้อมใช้ต่อ การนำมาจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้สอน โดยหลักการสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล มี 3 ประการ ได้แก่ 1) ความหลากหลายของวิธีการนำเสนอ 2) ความหลากหลายของการมีส่วนร่วม 3) ความหลากหลายของวิธีการ แสดงออก

การศึกษาแบบวอลดอร์ฟให้ความสำคัญพัฒนาการตามวัย ด้วยเห็นว่าวัยเด็กเป็นช่วงเวลาที่สำคัญของความ เป็นมนุษย์ ซึ่งมนุษย์ทุกคนต้องก้าวผ่านและควรจะได้รับ การเรียนรู้และประสบการณ์ที่เอื้อให้เด็ก ๆ ได้เติบโตด้วย ธรรมชาติอย่างเป็นธรรมชาติ ซึ่งจะช่วยให้เติบโตเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ ดังนั้น เด็กในช่วงแรกเกิดถึง 7 ปี การเล่นและ การลงมือทำกิจกรรมจึงสำคัญกว่าการเขียน อ่านและท่องจำ (อภิสิริ จรัสขนะเพท, 2563 : 144-150) ช่วยให้มีมนุษย์ บรรลุศักยภาพสูงสุดที่ตนมีและสามารถกำหนดความมุ่งหมายและทิศทางชีวิตของตนได้อย่างอิสระตามกำลัง ความสามารถของตน แต่มนุษย์จะบรรลุศักยภาพสูงสุดของตนไม่ได้ ถ้ายังไม่มีโอกาสได้สัมผัสหรือค้นพบส่วนต่าง ๆ หลายส่วนภายในตนเอง ด้วยเหตุนี้การศึกษาวอลดอร์ฟจึงเน้นการศึกษาเรื่องพัฒนาการของมนุษย์และความสัมพันธ์ ของมนุษย์กับโลกและจักรวาล โดยมีแนวคิดพื้นฐานของการศึกษาที่เน้นความเป็นองค์รวมของหลักสูตร และความสัมพันธ์ของทุกสิ่งต่อมนุษย์ ซึ่งหลักการสำคัญของการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กระดับปฐมวัยหรือระยะ แรกเริ่มตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟนั้น ครูกำหนดกิจกรรมในแต่ละช่วงโดยคำนึงถึงหลักการ 3 ประการ คือ 1) การ ทำซ้ำ (Repetition) 2) จังหวะเวลาที่สม่ำเสมอ (Rhythm) 3) การเคารพและการนอบรับคุณค่าของทุกสิ่ง (Reverence) (บุษบง ต้นติวังศ์, 2552 : 8-16)

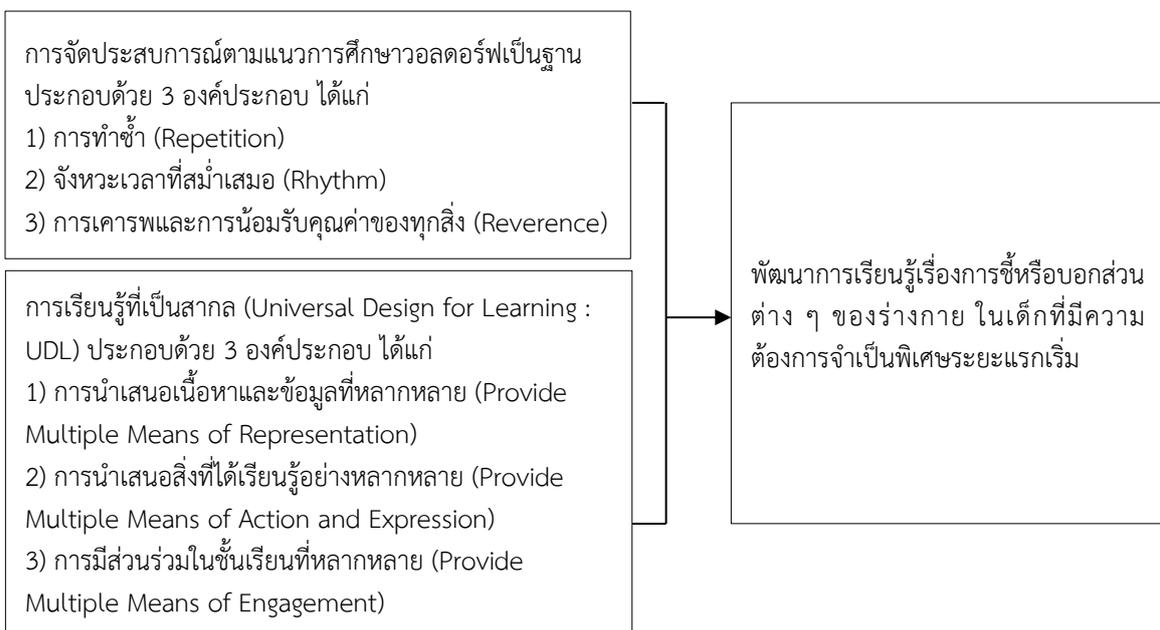
จากสภาพปัญหาของผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนข้างต้น ผู้วิจัยจึงมี ความสนใจในการนำวิธีการเรียนรู้ที่เป็นสากลมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้อะไรหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ร่วมกับวิธีการสอนตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟเป็นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุตามสภาพที่พึงประสงค์ตาม หลักสูตรของสถานศึกษา โดยจัดในรูปแบบการบูรณาการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของหลักสูตรและ ความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียน แม้ว่าพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 กำหนดว่า ต้องจัดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็น

พิเศษของคนพิการ แต่สภาพปัญหาในชั้นเรียนปัจจุบันผู้เรียนยังไม่สามารถแสดงออกถึงการมีสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนดร่วมกัน ผู้วิจัยจึงสนใจในการนำวิธีการเรียนรู้ที่เป็นสากลร่วมกับวิธีการสอนตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟเป็นฐาน ที่คำนึงถึงความแตกต่างด้านสภาพความพิการ ความต้องการในการเรียนรู้ สีลาการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคลเป็นการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน วิธีการวัดและประเมินผลที่ส่งเสริมและยืดหยุ่นสำหรับผู้เรียนทุกคน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล ในการพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ในเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษระยะแรกเริ่ม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย

เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระยะแรกเริ่ม ศึกษาอยู่ในศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด จำนวน 5 คน โดยใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selecting) ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพศหญิง จำนวน 1 คน อายุ 4 ปี เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 3 คน แบ่งเป็น เพศชาย จำนวน 2 คน อายุ 6 ปี และ 12 ปี เพศหญิง จำนวน 1 คน อายุ 12 ปี และเด็กออทิสติก เพศชาย จำนวน 1 คน อายุ 4 ขวบ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาวอลดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล
ตัวแปรตาม ได้แก่ พัฒนาการเรียนรู้เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แผนการจัดประสบการณ์เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จำนวน 3 แผน
2. แบบทดสอบการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ปฏิบัติการวิจัย คือ แผนการจัดประสบการณ์เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

1.1 การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พุทธศักราช 2562 พัฒนาการด้านสติปัญญาของผู้เรียนในชั้นเรียนทุกคน ยังไม่สามารถแสดงออกถึงสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดได้ ในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาได้เหมาะสมตามศักยภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ ที่ยังไม่สามารถแสดงออกถึงการมีสภาพที่พึงประสงค์ร่วมกัน

1.2 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟเป็นฐาน เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดประสบการณ์ โดยแนวทางในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยยึดหลัก 3R ได้แก่ (1) การทำซ้ำ (Repetition) (2) จังหวะเวลาที่สม่ำเสมอ (Rhythm) (3) การเคารพและการนอบน้อมรับคุณค่าของทุกสิ่ง (Reverence)

1.3 ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล เพื่อนำมาสร้างแผนการจัดประสบการณ์ โดยหลักการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ (1) การนำเสนอเนื้อหาและข้อมูลที่หลากหลาย (2) การนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย (3) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนที่หลากหลาย

1.4 ผู้วิจัยนำแผนเสนอต่อหัวหน้างานวิชาการหรือครูการศึกษาพิเศษ รองผู้อำนวยการสถานศึกษากลุ่มบริหารงานวิชาการ และผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้อง ก่อนการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนกลุ่มเป้าหมาย

1.5 ผู้วิจัยนำแผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง การชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย จำนวน 3 แผน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ แบ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญ 2 กลุ่ม กลุ่มละ 3 ท่าน รวมเป็น 6 ท่าน ซึ่งในชั้นตอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาข้อบกพร่องของแผนการจัดประสบการณ์ ดังนี้ (1) ผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจสอบประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ด้านวิธีการสอนตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟ จำนวน 3 ท่าน (2) ผู้เชี่ยวชาญสำหรับตรวจสอบประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ด้านการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล จำนวน 3 ท่าน

1.6 นำแบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์ เรื่อง การชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ด้านการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟ ส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item-Object Congruence : IOC) ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ พบว่า ค่า IOC อยู่ในระดับ 1 ทั้ง 3 แผน

1.7 แก้ไขแบบประเมินทั้ง 2 ชุดตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

1.8 นำแบบประเมินทั้ง 2 ชุด ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละด้านประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ทั้ง 3 แผน โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้เชี่ยวชาญ ส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และส่วนที่เป็นคำถามข้อเสนอแนะ ผลการประเมินคุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ พบว่า

1.8.1 ด้านวิธีการสอนตามแนวการศึกษาออลดอร์ฟ พบว่า แผนที่ 1-3 มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.96, S.D. = 0.06$) ทั้ง 3 แผน

1.8.2 ด้านการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล พบว่า แผนที่ 1-3 มีภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.84, S.D. = 0.23$) ทั้ง 3 แผน

1.9 ผู้วิจัยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

2.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบทดสอบ

2.2 กำหนดวิธีการทดสอบเป็นไปตามธรรมชาติการเรียนรู้ตามความต้องการจำเป็นพิเศษของผู้เรียนแต่ละบุคคล ใช้วิธีการทดสอบโดยผู้วิจัยพูดชื่ออวัยวะให้ผู้เรียนชี้ หรือนำบัตรภาพมาให้ผู้เรียนดูแล้วให้ผู้เรียนบอกชื่ออวัยวะ

2.3 สร้างแบบทดสอบการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการปฏิบัติ (Checklist) โดยการตรวจสอบการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของ โดยมีเกณฑ์การประเมินดังนี้ (เกยุร วงศ์ก้อม, 2564 : 55) ให้คะแนน 1 หมายถึง ชี้หรือบอกได้ถูกต้อง ให้คะแนน 0 หมายถึง ชี้หรือบอกไม่ถูกต้อง

2.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูลโดยการหาค่าความสอดคล้องระหว่างผู้วิจัยและครูประจำชั้น (Interobserver Reliability : IOR) โดยใช้สูตรการคำนวณค่าความสอดคล้องระหว่างผู้บันทึก (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2566 : 76) ผู้วิจัยดำเนินการใช้ผู้ทดสอบกรณีศึกษา จำนวน 2 คน คือ ผู้วิจัยและครูประจำชั้น โดยหาค่าความเที่ยงของผู้ทดสอบมีค่าสูงกว่า 80 แสดงว่าความคลาดเคลื่อนในการทดสอบมีน้อย ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือได้ แต่หากค่าความเที่ยงระหว่างผู้ทดสอบมีค่าต่ำกว่า 80 แสดงว่า ค่าความคลาดเคลื่อนในการทดสอบมีมาก ข้อมูลที่ได้ไม่น่าเชื่อถือ ซึ่งผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงอยู่ที่ 100

2.5 จัดทำแบบทดสอบการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ออกแบบการวิจัยตามกระบวนการ PAOR ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผน(Planning) 2) การปฏิบัติ (Action) 3) การสังเกต (Observation) และ 4) สะท้อนผล (Reflection) มีขั้นตอนและแบ่งระยะการวิจัย โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เลือกเด็กกลุ่มเป้าหมายและแนวทางในการให้ความช่วยเหลือ ดังนี้

1. เลือกเด็กกลุ่มเป้าหมายโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และศึกษาความสามารถของเด็กตามตัวบ่งชี้และสภาพที่พึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเลือกพัฒนาการ ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ที่ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายยังไม่สามารถแสดงออกได้ถึงสภาพที่พึงประสงค์ร่วมกัน จากการศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พุทธศักราช 2562 พบว่า ผู้เรียนทั้ง 5 คน พัฒนาการด้านสติปัญญาของผู้เรียนในชั้นเรียนทุกคน ยังไม่สามารถแสดงออกถึงสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดได้ ในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาได้เหมาะสมตามศักยภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ โดยมีสภาพที่พึงประสงค์ที่ยังไม่แสดงออกถึงการปฏิบัติร่วมกัน ได้แก่ 1) ฟังและสนใจดูหนังสือนิทานภาพ 2) แสดงท่าทางประกอบเพลง และ 3) ชี้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 7 ส่วน

2. ทำหนังสือขออนุญาตผู้ปกครองของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายตลอดการเข้าร่วมศึกษาวิจัย และผู้บริหารสถานศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการวิจัย โดยมีระยะการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนปฏิบัติการให้ความช่วยเหลือ

ผู้วิจัยตรวจสอบการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายตามสภาพที่พึงประสงค์ด้วยวิธีการถามหรือนำรูปภาพอวัยวะมาให้ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายชี้หรือบอก พบว่า พัฒนาการด้านสติปัญญา ในมาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาได้เหมาะสมตามศักยภาพ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 รับรู้และเข้าใจความหมายของภาษาได้ โดยมีสภาพที่พึงประสงค์ที่ ได้แก่ 1) ฟังและสนใจดูหนังสือนิทานภาพ 2) แสดงท่าทางประกอบเพลง และ 3) ชี้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 7 ส่วน ปรากฏว่ายังไม่ผ่านเกณฑ์ตามวิธีการประเมิน โดยผลการเรียนรู้ตามแผนผู้เรียนต้องสามารถปฏิบัติได้ตามแผนระดับคุณภาพ 4 ขึ้นไปถือว่าผ่าน (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, ม.ป.ป.) ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด และพบว่าเป็นสภาพที่พึงประสงค์ที่ผู้เรียนยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินร่วมกัน

ระยะที่ 2 การให้ความช่วยเหลือ

ผู้วิจัยให้ความช่วยเหลือผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายตามแผนการจัดประสบการณ์เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย โดยการใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาอัลดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล ซึ่งส่วนประกอบของแผน ได้แก่ (1) มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ประกอบด้วย พัฒนาการด้านสติปัญญา มาตรฐาน ตัวบ่งชี้ และสภาพที่พึงประสงค์ (2) จุดประสงค์การเรียนรู้ (3) สารการเรียนรู้ ประกอบด้วย ประสบการณ์ที่สำคัญ สารที่ควรเรียนรู้ และโครงสร้างเนื้อหา กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ (4) กิจกรรมการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป (5) สื่อ/อุปกรณ์/สิ่งอำนวยความสะดวก/บริการช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (6) การวัดและประเมินผลประสบการณ์ (7) บันทึกหลังการสอน โดยแผนการจัดประสบการณ์มีทั้งหมด 3 แผน ผู้วิจัยดำเนินการสอนแผนละ 1 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 คาบ คาบละ 50 นาที แบ่งการปฏิบัติออกเป็น 3 วงจร ตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ได้แก่

1) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง รู้จักตัวของฉัน

2) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง ชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 4 ส่วนได้

3) แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง ชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 7 ส่วนได้
ระยะที่ 3 การติดตามผลการเรียนรู้

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้ระหว่างการจัดการเรียนการสอน (Formative Assessment) หลังการสอนทุกครั้งโดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นรายบุคคลตามการวัดและประเมินผลประสบการณ์ของแผนการจัดประสบการณ์แต่ละแผน โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ โดยผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไปถือว่าผ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2562 : 82) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.00-5.00	แปลผลการเรียนรู้ ดีเยี่ยม
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.00-3.99	แปลผลการเรียนรู้ ดีมาก
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.00-2.99	แปลผลการเรียนรู้ ดี
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 1.00-1.99	แปลผลการเรียนรู้ พอใช้
ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 0-0.99	แปลผลการเรียนรู้ ปรับปรุง

ผู้วิจัยดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้หลังการจัดการเรียนการสอน (Summative Assessment) ครบทั้ง 3 แผน โดยใช้แบบทดสอบการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการปฏิบัติ (Checklist) โดยการตรวจสอบการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของกลุ่มเป้าหมาย มีคะแนนเต็มอยู่ที่ 11 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เนื้อหา จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาสรุปเป็นตัวแปร
2. วิเคราะห์คุณภาพของแผนการจัดประสบการณ์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ผลของการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาवालดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล เพื่อพัฒนาการเรียนรู้เรื่องการชี้หรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในระยะแรกเริ่ม จำนวน 5 คน ระหว่างการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ โดยใช้ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถสรุปผลออกเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. ผลการประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างการจัดประสบการณ์ (Formative Assessment)

ตารางที่ 1 ผลการประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้ระหว่างการจัดประสบการณ์

คนที่	พฤติกรรม/ระดับคะแนน (คะแนนเต็ม 5)					คะแนนเฉลี่ย	แปลผลการเรียนรู้	สรุปผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5			
แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง รู้จักตัวของฉัน								
1	3	4	5	5	5	4.4	ดีเยี่ยม	ผ่าน
2	3	3	4	5	5	4.0	ดีเยี่ยม	ผ่าน
3	3	3	4	5	5	4.0	ดีเยี่ยม	ผ่าน
4	3	4	5	5	5	4.4	ดีเยี่ยม	ผ่าน
5	3	3	4	5	5	4.0	ดีเยี่ยม	ผ่าน
แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง ชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 4 ส่วนได้								
1	3	4	5	5	5	4.4	ดีเยี่ยม	ผ่าน
2	3	3	4	5	5	4.0	ดีเยี่ยม	ผ่าน
3	3	4	5	5	5	4.4	ดีเยี่ยม	ผ่าน
4	3	4	5	5	5	4.4	ดีเยี่ยม	ผ่าน
5	3	3	4	5	5	4.0	ดีเยี่ยม	ผ่าน
แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง ชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 7 ส่วนได้								
1	3	4	4	5	5	4.2	ดีเยี่ยม	ผ่าน
2	3	4	4	5	5	4.2	ดีเยี่ยม	ผ่าน
3	3	4	4	5	5	4.2	ดีเยี่ยม	ผ่าน

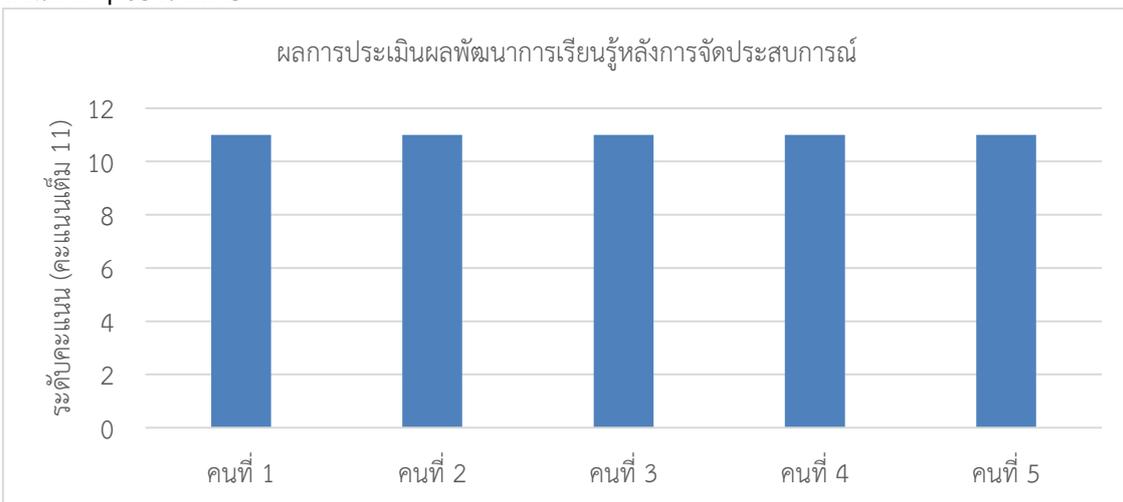
คนที่	พฤติกรรม/ระดับคะแนน (คะแนนเต็ม 5)					คะแนนเฉลี่ย	แปลผลการเรียนรู้	สรุปผลการเรียนรู้ตามเกณฑ์
	ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3	ครั้งที่ 4	ครั้งที่ 5			
4	3	4	4	5	5	4.2	ดีเยี่ยม	ผ่าน
5	2	3	4	4	4	3.4	ดีมาก	ผ่าน

จากตารางที่ 1 เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 เรื่อง รู้จักตัวของฉัน พบว่ามีพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.0-4.4 เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 เรื่อง ชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 4 ส่วนได้ พบว่ามีพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีเยี่ยม มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.0-4.4 เด็กที่ได้รับการจัดประสบการณ์ตามแผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 เรื่อง ชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายตามคำบอกอย่างน้อย 7 ส่วนได้ พบว่ามีพัฒนาการเรียนรู้ในระดับดีเยี่ยมจำนวน 4 คน และดีมาก จำนวน 1 คน มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.4-4.2 สรุปผลการเรียนรู้เด็กทั้ง 5 คน ผ่านเกณฑ์ตามจุดประสงค์การเรียนรู้

2. ผลการประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์ (Summative Assessment)

ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบการชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งมีลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการปฏิบัติ (Checklist) โดยการตรวจสอบการชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายของกลุ่มเป้าหมายซึ่งมีอวัยวะทั้งหมด 11 ส่วน ได้แก่ ศีรษะ/หัว, ลำตัว, แขน, ขา, ผม, ตา, หู, จมูก, ปาก, มือ, และเท้า ซึ่งผลการทดสอบสามารถสรุปได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แผนภูมิสรุปการประเมินผลพัฒนาการเรียนรู้หลังการจัดประสบการณ์โดยใช้แบบทดสอบการชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย

จากภาพที่ 2 พบว่า หลังการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดประสบการณ์ทั้ง 3 แผน เด็กทั้ง 5 คนสามารถชีหรือบอกส่วนต่าง ๆ ของร่างกายมีระดับคะแนนอยู่ที่ 11 คะแนนทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการพัฒนาการชีหรือบอกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายระหว่างการเรียนรู้ที่เด็กทุกคนสามารถพัฒนาการเรียนรู้ตามการประเมินระหว่างการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ เนื่องจากแผนการจัดประสบการณ์ที่สร้างขึ้นคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กในชั้นเรียนทั้งลีลาการเรียนรู้ ลักษณะความบกพร่องของเด็ก อายุของเด็ก ถึงแม้ว่าจะมีเด็กเพียง 5 คนก็ตาม แต่มีความหลากหลายและมีความเฉพาะในการเรียนรู้แต่ละเรื่องและแต่ละปัจเจกบุคคล ซึ่งแผนไม่ได้ถูกออกแบบมาเพื่อเด็กคนใดคนหนึ่งแต่เป็นการออกแบบมาเพื่อเด็กทุกคนในชั้นเรียน เป็นการส่งเสริมให้เด็กสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ที่ตั้งไว้ ซึ่งการประเมินระหว่างการเรียนรู้จะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจถึงวิธีการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน สามารถสังเกตพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กได้เป็นระยะ ๆ เพื่อให้ผู้สอนสามารถปรับวิธีการและการช่วยเหลือเด็กได้อย่างทันที่ อีกทั้งแผนยังทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่กระชับกับเด็กตั้งแต่ขั้นนำ ชั้นสอน และขั้นสรุป สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ตามประเภทความบกพร่องของเด็ก ได้แก่ เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีลักษณะการเรียนรู้ที่ช้า มีความจำระยะสั้น สามารถพูดหรือออกเสียงเป็นคำ ๆ ได้แต่ไม่สามารถพูดหรือออกเสียงเป็นประโยคยาว ๆ ได้ ชอบการเคลื่อนไหว มีความสามารถในการจดจำต่อการเรียนรู้ในระยะเวลาที่สั้น ดังนั้นวิธีการจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องทำซ้ำ ๆ

ย้าทวนในเรื่องเดิมจนเด็กเกิดการเรียนรู้ และมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่เครียด ผ่อนคลาย มีการเคลื่อนไหวอย่างเป็นจังหวะ เพื่อกระตุ้นความสนใจในการจดจำและสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของภาคีเครือข่ายการศึกษาเพื่อการเยียวยา (2564 : 42) กล่าวถึงหลัก 3 ประการ ในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเฉพาะเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาหรือเรียกว่า หลัก 3R ดังนี้ 1) การทำซ้ำ สม่่าเสมอ (Repetition) คือ การให้เด็กปฏิบัติซ้ำ ๆ จนเกิดเป็นนิสัย และความสามารถที่ฝังในตน 2) การทำเป็นประจำ (Routine) คือ การจัดจังหวะชีวิตที่สม่ำเสมอ ทำให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติ แผนมีความสอดคล้องกันอย่างกลมกลืน ตั้งแต่เริ่มต้นเรียนรู้จนสิ้นสุดกระบวนการเรียนรู้ 3) การทำอย่างผ่อนคลาย (Relaxation) คือ การให้เด็กได้ผ่อนคลายจากการเรียนรู้ หรือเรียนรู้อย่างผ่อนคลาย ทำให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมโดยปราศจากความเครียด ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เป็นเด็กที่มีภาษาที่จำกัดเนื่องจากการสูญเสียการได้ยิน ใช้การเรียนรู้ทางสายตาเป็นหลักแทนการได้ยินเสียง และจำเป็นต้องเรียนรู้การฟังเสียงและการอ่านปาก หากเด็กยังหลงเหลือการได้ยินอยู่ ดังนั้น ภาษาที่ใช้จึงจำเป็นต้องใช้ภาษามือควบคู่ไปกับการพูด สอดคล้องกับการศึกษาของสุภรต์พิชา ปิยะธรรมวรากุล (2562 : 28-30) กล่าวว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินต้องใช้ภาษาท่าทางหรือภาษามือ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่สูญเสียการได้ยิน มีภาษาค่อนข้างจำกัด ทำให้ไม่สามารถนำคำศัพท์ไปใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ส่วนใหญ่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เนื่องจากความบกพร่องในการฟัง นอกจากนี้วิธีการสอนและการวัดผลของครูที่ไม่เหมาะสมสอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กอีกด้วย ซึ่งการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กที่บกพร่องทางการได้ยิน ควรครอบคลุมในเรื่องการฟัง การใช้สายตา การฝึกทักษะทางภาษา ฝึกการพูดและการใช้ประสาทสัมผัสอื่น ๆ ฝึกการอ่านริม ฝึกการสังเกตสีหน้า ท่าทาง และการเคลื่อนไหวของคู่สนทนาเพื่อช่วยให้เข้าใจความหมายในการสื่อสารได้ดีขึ้น ฝึกภาษามือไทยและการสะกดนิ้วมือ ส่วนเด็กก้อทิสติกนั้นลักษณะการเรียนรู้ คือ มีความยากลำบากในการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและขาดทักษะทางสังคม มีความอ่อนไหวและเปราะบางด้านประสาทสัมผัส เช่น หลีกเลียงเสียงดัง เดินเขย่งปลายเท้า ไวต่อประสาทสัมผัสทางการรับรส เป็นต้น นอกจากนี้ยังขาดจินตนาการและการเลียนแบบในการเล่นและเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้จึงต้องมีผู้สอนเป็นผู้พาทำ กิจกรรมควรจัดเป็นขั้นตอนจากง่ายไปยาก ใช้ภาพในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่เด็ก และเน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมภาษา และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของจรัสลักษณ์ รัตนาพันธ์ (2559 : 4) ในการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กก้อทิสติกนั้น ควรจัดกิจกรรมเพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนาขึ้นมาทีละน้อย โดยจัดการเรียนรู้ไปตามขั้นตอน มีการเสริมแรงแก่เด็กทุกครั้ง ฝึกการสื่อสารด้วยท่าทาง เพื่อให้เด็กสามารถบอกความต้องการของตนเองและใช้ภาพเพื่อการให้ข้อมูลแก่เด็ก

ผลการพัฒนาการชี้หรือบอกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายหลังการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษา วอลดอร์ฟเป็นฐาน ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากลด้วยแผนการจัดประสบการณ์เรื่องการชี้หรือบอกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ทั้ง 3 แผน สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในชั้นเรียนทั้ง 5 คน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ได้ ทั้งนี้เนื่องจากแผนการจัดประสบการณ์ทั้ง 3 แผนได้นำหลักในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามแนวการศึกษา วอลดอร์ฟ 3 ประการ เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ ดังนี้ (1) การทำซ้ำ (Repetition) ผู้วิจัยได้สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ซ้ำ ๆ ย้าทวน โดยมีการย้าด้วยบทเพลง บทกลอน ย้าด้วยจังหวะและการเคลื่อนไหว ย้าด้วยนิทาน ย้าด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ย้าด้วยสื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย (2) จังหวะเวลาที่สม่ำเสมอ (Rhythm) ผู้วิจัยได้มีการจัดประสบการณ์ที่เป็นขั้นตอนโดยเริ่มตั้งแต่ขั้นนำ ชั้นสอน และขั้นสรุป ที่สอดคล้องกันด้วยบทเพลง บทกลอน การเคลื่อนไหวที่เชื่อมโยงสอดคล้องกับจังหวะและการเปลี่ยนแปลงของโลก คือ บทเพลง บทกลอน จังหวะและการเคลื่อนไหวต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงกับฤดูกาล วัฒนธรรมในช่วงเวลาที่เกิดฤดูกาลและวัฒนธรรมนั้น ๆ กิจกรรมในห้องเรียนต้องเป็นไปตามจังหวะที่สม่ำเสมอ ทำให้เด็กมีความรู้สึกสงบ ผ่อนคลาย และกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นจังหวะ ทำให้เด็กได้รู้สึกถึงมั่นคงปลอดภัยและได้เรียนรู้ตามศักยภาพ (3) การเคารพและการน้อมรับคุณค่าของทุกสิ่ง (Reverence) กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเคารพนอบน้อมและวางใจในตัวเอง มีความเคารพสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนในชั้นเรียน แสดงออกถึงการรับรู้ทางอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่น กิจกรรมส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ใช้สื่อและอุปกรณ์ในการเรียนรู้ตามลักษณะของการใช้งานอย่างถูกวิธี เมื่อใช้สื่อและอุปกรณ์แล้วเก็บเข้าที่ได้หลังการใช้งาน กิจกรรมสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนเล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นที่มีความแตกต่างไปจากตน ส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงในชั้นเรียน สอดคล้องกับการศึกษาของบุษบง ตันติวศ์ (2552 : 15-16) และกรรทอง จุลรัชนิกร (2556 : 79-83) ได้กล่าวถึง แนวทางในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยจึงยึดหลักดังต่อไปนี้ 1) การทำซ้ำ (Repetition) เด็กควรได้มีโอกาสทำสิ่งต่าง ๆ ซ้ำ

แล้วซ้ำเล่าจนกว่าการกระทำนั้นซึมลึกลงไปในร่างกายและจิตใจจนเป็นนิสัย 2) จังหวะเวลาที่สม่ำเสมอ (Rhythm) กิจกรรมในโรงเรียนต้องเป็นไปตามจังหวะที่สม่ำเสมอ เหมือนลมหายใจ เข้า-ออก ยามจิตใจสงบและผ่อนคลาย เด็กจะได้รู้สึกมั่นคงปลอดภัย 3) การเคารพและการน้อมรับคุณค่าของทุกสิ่ง (Reverence) กิจกรรมและสื่อธรรมชาติที่จัดให้เด็ก เพื่อให้เด็กเคารพและเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนชีวิตมนุษย์ การเคารพและน้อมรับคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นแก่นของจริยธรรมตลอดชีวิตของเด็ก และยังคงสอดคล้องกับการศึกษาของวิชาญ ใจถึง และคณะ (2557 : 8-9) ได้กล่าวว่าการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรของวิทยาลัยการศึกษานานาชาติ จัดกิจกรรมเป็นไปตามกิจกรรมพื้นฐานกิจกรรมประจำวัน/สัปดาห์/เดือน/ภาคเรียน/ปีการศึกษา โดยยึดหลัก 3R คือ Repetition (การทำซ้ำ), Rhythm (แบบแผนจังหวะชีวิต) และ Reverence (ความรู้สึกรับน้อม) นอกจากนี้ยังมีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากลและนำแนวทางมาสร้างแผนการจัดการจัดการประสบการณ์เรื่องหรือบอกอวัยวะส่วนต่าง ๆ ทั้ง 3 แผน สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในชั้นเรียนทั้ง 5 คน บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ได้ ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยนำหลักการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลประกอบด้วยหลัก 3 ประการ มาออกแบบในการจัดการประสบการณ์ ดังนี้ (1) การนำเสนอเนื้อหาและข้อมูลที่หลากหลาย คือ ครูมีวิธีการนำเสนอข้อมูลหรือเนื้อหาที่หลากหลายสอดคล้องกับความสามารถในการรับรู้ของผู้เรียนในชั้นเรียน ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนหลายวิธีและสื่อการสอนหลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การใช้ภาษามากกว่าหนึ่งภาษาในการสื่อสารหรือถ่ายทอดความรู้โดยการพูด ร่วมกับการใช้ภาษามือและภาษาท่าทาง การใช้ภาพสัญลักษณ์ ศัพท์ภาษามือแทนการกล่าวถึงคำหรือประโยคที่ใช้ร่วมกัน การใช้สื่อของจริง ใช้นิทาน ใช้นิทาน เพลง ใช้นิทานทางสายตา ใช้เกมการเรียนรู้ ใช้การสอนตัวแบบ โดยใช้การพูด ร่วมกับการทำภาษามือ ใช้การแสดงการเคลื่อนไหวและท่าทางประกอบเพลงและเรื่องราว และการใช้คำถาม ในการนำเสนอข้อมูลหรือสอนเนื้อหาในเรื่องเดียว (2) การนำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้ตัวอย่างหลากหลาย คือ ครูให้เด็กแสดงออกในสิ่งที่ได้เรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลายตามพฤติกรรมหรือลีลาการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล ซึ่งการแสดงออกอาจเป็นการนำเสนอด้วยการพูดปากเปล่า การใช้ภาษามือ การใช้ภาษาท่าทาง การชี้หรือการบอก การใช้การเคลื่อนไหว การแสดงละครหรือแสดงบทบาทสมมติ แล้วครูประเมินผลงานตามการแสดงออกของเด็ก (3) การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนที่หลากหลาย คือ ครูออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตัวอย่างหลากหลาย ให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเลือกกิจกรรมและมีส่วนร่วมในชั้นเรียนตามความสามารถและความถนัดของผู้เรียน สร้างบรรยากาศแห่งการยอมรับด้วยการส่งเสริมการทำงานกลุ่ม เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาหรืองานที่ได้รับมอบหมาย เกิดการเรียนรู้ในการทำงานร่วมกัน สนับสนุนและเปิดโอกาสให้เด็กทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ โดยเน้นให้มีการลงมือปฏิบัติ ปรับความยากง่ายของงานหรือกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละบุคคล มีการสอนเน้นซ้ำ ย้ำ ทบทวน และสรุปบทเรียน ใช้การเสริมแรงด้วยคำชมเชย การกอดในระหว่างการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนอยากมีส่วนร่วมและเกิดความพยายามในการเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาวิจัยของพิมพ์ชนก หมอกฤทธิ และภัทรพร แจ่มใส (2564 : 89), อัญฉิมา สุตละมัย และ วรารัตนา โสมะนันท์ (2566 : 23-24) และ National Center on Universal Design for Learning : NCUDL (2010 : Online) ได้นำออกแบบการเรียนรู้ตามหลักการ 3 ประการของการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล คือ 1) การนำเสนอข้อมูลและเนื้อหาที่หลากหลาย ออกแบบแผนให้นำเสนอในหลากหลายวิธี มีวิธีการนำเสนอข้อมูลหรือเนื้อหาที่หลากหลายในการสอนเนื้อหาในเรื่องเดียว ปรับวิธีการนำเสนอข้อมูลให้ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน 2) การนำเสนอสิ่งที่เด็กเรียนรู้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความเข้าใจในเนื้อหาโดยใช้วิธีการที่ยืดหยุ่นกับความสามารถของผู้เรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การใช้บัตรภาพ การใช้ภาพในหนังสือเรียน การวาดภาพ การแสดงท่าทาง การมีส่วนร่วมของเด็กโดยมีกิจกรรมที่หลากหลายให้เด็กได้ทำไปด้วยกัน และ 3) การมีส่วนร่วมของเด็กที่หลากหลาย เด็กจะได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียนตามความสามารถและความสมัครใจของเด็ก

การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการศาสตร์การศึกษาวอลดอร์ฟ ร่วมกับการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล มีความมุ่งหมายของการศึกษาที่สอดคล้องกัน เนื่องจากเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาที่เน้นไปที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วจึงนำไปสู่การให้ความช่วยเหลือผู้เรียนตามศักยภาพและความสามารถสูงสุดของผู้เรียนแต่ละบุคคล ให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงศักยภาพที่แฝงเร้นอยู่ภายในตัวเอง โดยครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการมีวิธีการเสนอความรู้ที่หลากหลาย ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถแสดงออกได้ถึงศักยภาพที่ตนเองมี ซึ่งตามที่พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 ระบุว่าต้องจัดแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ซึ่งเป็นแผนที่กำหนดแนวทางการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการเฉพาะบุคคลและให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และจากสภาพการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันนั้นมีการจัดการเรียนการสอนเป็นชั้นเรียนรวม มีผู้เรียนที่

แตกต่างและมีความหลากหลายทั้งสภาพความพิการ วิธีการเรียนรู้ ลีลาการเรียนรู้ของผู้เรียน ภาษาของผู้เรียนที่ใช้ในการเรียนรู้ ซึ่งนอกจากจะมีแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแล้วยังทำให้ครูผู้สอนมีความจำเป็นต้องมีการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยคำนึงถึงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของผู้เรียนที่มีเป้าหมายเชิงพฤติกรรมร่วมกัน คำนึงถึงสภาพที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวสันต์ วรรณรัตน์ และคณะ (2565 : 304-309) กล่าวถึงปัญหาที่พบในชั้นเรียนรวม คือ ความหลากหลายของเด็กส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอน ทำให้ยากต่อการจัดเรียนการสอน ครูจะต้องให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษ หรือในบางครั้งมีการลดภาระงานและเกณฑ์ในการประเมิน ดังนั้น วิธีการจัดการศึกษาตามแนวทางการศึกษา วอลดอร์ฟ และการจัดการเรียนการสอนที่เป็นสากล จึงสามารถตอบสนองต่อช่องว่างทางการเรียนรู้ของผู้เรียนและช่องว่างทางการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนได้ กล่าวคือ การศึกษา วอลดอร์ฟ เน้นการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของผู้เรียน ครูจัดการเรียนการสอนให้มีทั้งศาสตร์และศิลป์ในการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทุก ๆ ด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของโรงเรียนไตรพัฒน์ (2561 : 32-33) กล่าวถึงลักษณะพิเศษของการศึกษา วอลดอร์ฟว่า การนำเอาพัฒนาการของเด็กมาเป็นแกนกลางในการสร้างหลักสูตรและวิธีการศึกษา เด็ก ๆ จะได้รับการสนับสนุนไม่ใช่การกดดันให้เรียนรู้ ซึ่งด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบนี้เป็นการบูรณาการอย่างแท้จริง โดยมีความโดดเด่น 3 ประการ คือ 1) ใช้ฐานวิธีการตามพัฒนาการ เน้นถึงความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปตามการเติบโตของเด็ก 2) ครูพยายามจัดการศึกษาอย่างมีศาสตร์และศิลป์เพื่อให้การศึกษาแก่เด็กในทุก ๆ ด้าน ทั้ง Hands Heart และ Head 3) การศึกษา วอลดอร์ฟ พัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม เพื่อให้เด็กเกิดสำนึกรู้ตนเอง เป็นบุคคลผู้มีความเมตตา กรุณา และมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อโลก สำหรับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล (UDL) นั้น เป็นการรวบรวมเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างและความหลายของผู้เรียน ทำให้ครูซึ่งเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ต้องเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ ธรรมชาติของความพิการของเด็กเป็นรายบุคคลเพื่อนำมาออกแบบและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้อย่างเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับสำนักราชบัณฑิตยสภา (2564 : 712) ที่ได้ให้ความหมายการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลไว้ว่า เป็นแนวทางหนึ่งในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้หรือการจัดการเรียนการสอน ออกแบบสื่อการเรียนรู้ วิธีการวัดประเมินผลที่มีความยืดหยุ่นสนับสนุน ส่งเสริมความก้าวหน้าในการเรียนและอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียนโดยการออกแบบกลยุทธ์การสอนและวิธีการประเมิน เพื่อให้ตอบสนองต่อความแตกต่างของผู้เรียน ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ รวมถึงความต้องการจำเป็นพิเศษที่หลากหลายของผู้เรียน ให้สามารถบรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ และสอดคล้องกับ Rao and Meo (2016 : Online) กล่าวถึงการประยุกต์ใช้หลักการ UDL ในการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลาง เพื่อให้ผู้เรียนทราบว่า เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้ในบทเรียน ต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด เนื้อหาและเกิดทักษะในเรื่องที่เรียนอย่างไร 2) การวัดและประเมินผลจะแสดงให้เห็นถึงความสำเร็จของผู้เรียนในการบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ 3) การพัฒนาวิธีการสอนที่สามารถตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทุกคน ได้เกิดการเรียนรู้ เข้าถึงเนื้อหาและกระบวนการเรียนรู้ได้ 4) การจัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้ในการนำเสนอข้อมูล เนื้อหา และแนวคิดที่หลากหลาย อีกทั้งยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนทุกคนในชั้นเรียน

องค์ความรู้จากการวิจัย

การจัดการศึกษาควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างผู้เรียนแต่ละบุคคล เนื่องจากเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคนมีความบกพร่องที่ต่างกัน มีอายุที่ต่างกัน และมีลีลาการเรียนรู้ที่ต่างกัน ส่งผลให้การเรียนรู้ไม่เท่ากัน เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคนจำเป็นต้องใช้เวลาในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ดังนั้น แผนการจัดการประสบการณ์จึงจำเป็นต้องทำซ้ำ ย้ำทวน และใช้ระยะเวลาในการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง รวมถึงต้องสังเกตลักษณะการเรียนรู้ของเด็กเพื่อหาวิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับลีลาการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนให้มากที่สุด เช่น เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสติปัญญา มีลักษณะการเรียนรู้ที่ช้าและเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้ยาก มีปัญหาความจำระยะสั้น สมาธิสั้น ควรใช้วิธีการสอนซ้ำ ๆ จากง่ายไปยาก สอนด้วยความผ่อนคลาย สนุกสนาน ไม่เครียดด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย และสอนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีลักษณะการเรียนรู้ที่ใช้สายตาแทนการได้ยิน คือ ภาษามือ และฝึกการได้ยินเพื่อกระตุ้นการได้ยินที่หลงเหลืออยู่ให้มากที่สุด คือ การฝึกพูดและฝึกฟัง หรือใช้วิธีการใช้ภาษามือประกอบการพูด เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้คำศัพท์ พัฒนาภาษาที่จำเป็น และฝึกฟังเสียง ฝึกพูดเพื่อ

พัฒนาการได้ยินที่หลงเหลืออยู่ สำหรับเด็กออทิสติกมีลักษณะการเรียนรู้ที่หลากหลายบางคนเรียนรู้ได้เร็วสามารถสื่อสารได้ บางคนเรียนรู้ได้ช้าเนื่องจากพัฒนาการทางภาษาและสังคม รวมถึงลักษณะของพฤติกรรมที่เป็นแบบแคบ ใช้วิธีการสอนที่ใช้สื่อทางสายตา เชื่อมโยงภาพกับภาษาให้กับเด็กมากที่สุด รวมถึงส่งเสริมทักษะทางสังคมให้สามารถทำกิจกรรมและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนที่จัดการศึกษาตามแนวการศึกษาออทิสติก และหรือการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากล ควรคำนึงถึงเป้าหมายของการศึกษา โดยศึกษาข้อมูลแนวความคิด ทฤษฎี แนวทางการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างลึกซึ้ง เพื่อการออกแบบการเรียนรู้ในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ได้เต็มตามศักยภาพ และบรรลุเป้าหมายของการศึกษาได้

1.2. การนำเสนอเนื้อหาและข้อมูลที่หลากหลาย ตามหลักการการจัดการเรียนการสอนที่เป็นสากล อาจเพิ่มวิธีการนำเสนอที่นำเทคโนโลยีเข้ามาในร่วมด้วย แต่ต้องคำนึงถึงวัยของผู้เรียน ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียนรู้ เนื่องจากการศึกษาปฐมวัยเน้นไปที่การให้เด็กได้ลงมือปฏิบัติจริงสอดคล้องกับการศึกษาออทิสติกที่กล่าวว่าการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นการเรียนรู้ผ่านการลงมือทำ เด็กแรกเกิด-7 ปี ควรหลีกเลี่ยงการใช้โทรศัพท์และโทรทัศน์

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาความคิดเห็นและทัศนคติของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวการศึกษาออทิสติก และการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

2.2 การศึกษาครั้งนี้เป็นการใช้การจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาออทิสติก ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากลสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมาย 5 คนเท่านั้น หากครูผู้สอนจะนำหลักการไปใช้ในการออกแบบการเรียนรู้ควรคำนึงถึงขั้นเรียนทั้งลักษณะทางกายภาพ ลักษณะความพิการของผู้เรียน ลักษณะการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ตนเองจัดการเรียนการสอนเป็นหลักในการออกแบบการเรียนรู้

2.3 การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพและมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการจัดประสบการณ์ตามแนวการศึกษาออทิสติก ร่วมกับการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลในกลุ่มตัวอย่างเฉพาะ จึงเป็นการใช้สถิติเชิงพรรณนาและไม่สามารถสรุปผลไปยังประชากรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจพิจารณาเพิ่มขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา เพื่อสามารถใช้สถิติเชิงอนุมาน และสรุปผลไปยังประชากรได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เอกสารอ้างอิง

- กรองทอง จุลิณีกร. (2556). การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษระดับปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2562). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษพุทธศักราช 2562. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกตุร วงศ์ก้อม. (2564). การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระยะแรกเริ่ม. วารสารวิทยาลัยราชสุดา, 17 (2), 49-63.
- จริยา ทะรักษา. (2558). เด็กพิเศษ. สารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 49, 22-31.
- จิรัชลักษณ์ รัตนพันธ์. (2559). ทำอย่างไรเมื่อได้สอนเด็กพิเศษ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2565). ออทิสติก [Online]. Available : <https://www.happyhomeclinic.com/au21-autism-faq.html>. [2567, เมษายน 7].
- บุษบง ตันติวงศ์. (2552). การศึกษาออทิสติก : ปรัชญา หลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณิศรทางการศึกษา พ.ศ. 2552 (2552, มิถุนายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 126 ตอนพิเศษ 80 ง. 45-47.

- ปริญญา สิริอิตตะกุล และวิภาสิริ บุญชูช่วย. (2562). ความสามารถทางการคิดแบบ Theory of Mind ของเด็กหูหนวกในโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดนครปฐม. *วารสารจิตวิทยาประยุกต์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*, 1 (1), 110-122.
- พิมพ์ชนก หมอกฤทธิ และภัทรพร แจ่มใส. (2564). การจัดการเรียนรู้ที่เป็นสากลสำหรับห้องเรียนรวมเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียน. *วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ*, 10 (1), 79-92.
- พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551. (2541, 5 กุมภาพันธ์) *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 125 ตอนที่ 28 ก. 1-13.
- ภาคีเครือข่ายการศึกษาเพื่อการเยียวยา. (2564). *โลกพิเศษเพราะคนพิเศษ*. กรุงเทพฯ : บริษัท กู๊ดเฮด พรินต์ติ้ง แอนด์แพคเกจจิ้ง กรุ๊ป จำกัด.
- โรงเรียนไตรพัฒน์. (2561). “ก้าวแรก” *Waldorf Education*. ปทุมธานี : Druckerei Ideal Ltd.,Part.
- วงพักตร์ ภูพันธ์ศรี. (2563). *จิตวิทยาเด็กพิเศษ*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วสันต์ วรรณรัตน์ และคณะ. (2565). การศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยสำหรับเด็กที่มีความหลากหลายในชั้นเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตามแนวการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล. *วารสารสังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 7 (4), 298-313.
- วิชาญ ใจเถิง และคณะ. (2557) รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามแนววิถีพุทธและวอลดอร์ฟสำหรับโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. *สัปดาห์ : วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (สทมส.)*, 20 (2), 1-10.
- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2566). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม (Theories and Techniques in Behavior Modification)*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสภา 2558*. กรุงเทพฯ : กองธรรมศาสตร์และการเมือง.
- _____. (2564). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา 2564*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *การติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาเรียนรวม สำหรับเด็กพิการและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ*. กรุงเทพฯ : บริษัท 21 เซ็นจูรี่ จำกัด.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2561). *ชุดเอกสารศึกษาด้วยตนเอง วิชาความรู้พื้นฐานด้านการศึกษาสำหรับคนพิการหรือผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เล่มที่ 8 การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (ม.ป.ป.). *คู่มือการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP)*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุการ์ตพิชา ปิยะธรรมวารกุล. (2562). *เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อภิสิริ จรัสขวนะเพท. (2563). *บทเรียนนอกบ้านบทที่หนึ่ง เติบโตด้วยธรรมชาติอย่างธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ : SOOK Publishing.
- อัญธิมา สุดละมัย และวราภรณ์ โสมะนันท์. (2566). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ชั้นเรียนรวม ด้วยการออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล. *วารสารวิจัยและพัฒนาศึกษาพิเศษ*, 12 (2), 13-28.
- Center for Applied Special Technology. (2018). *Universal Design for Learning Guidelines version 2.2*. [Online]. Available : <http://udlguidelines.cast.org>. [2020, April 1].
- National Center on Universal Design for Learning. (2010). *UDL guidelines* [Online]. Available : <http://www.udlcenter.org/aboutudl/udlguidelines>. [2020, April 1].
- Rao, K., and Meo, G. (2016). Using Universal Design for Learning to Design Standards-Based Lessons. *SAGE Open*, 6 (4), 1-12. <https://doi:10.1177/2158244016680688>.